

BOYCOTT OF SESSION BY M.E.S. MEMBERS

SRI B.B. SAYANAK.—There are four committees appointed by this House viz, the Scheduled Castes and Scheduled Tribes Committee, the Jagir and Inam Abolition Committee, the Drug Committee and the Joint Select Committee on Land Reforms Bill, I am very sorry that in none of these committees the M.E.S. which consist. of four members has been given representation. Government is giving us step-motherly treatment; they are treating as if we are second class citizens of India. Even in villages where there are more than 25 per cent of Marathis, everything is circulated in Kannada. We, the members of the M.E.S. protest against all these things and boycott this session.

ADDITIONAL DEMANDS FOR GRANTS FOR 1972-73

Presentation

SRI M. Y. GHORPADE (Minister for Finance) —Madam, I present a statement showing the Schedule of Additional Demands for Grants for the year 1972-73 (from 1st April, 1972 to 31st March, 1973) (First Instalment), as required under article 205 (1) of the Constitution of India.

MADAM SPEAKER.—The additional Demands for Grants for 1972-73 are presented.

ACTIVITIES OF AN I.A.S. OFFICER AT THE MYSORE HOUSING BOARD

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—(ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ) ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಚೆಗೆ ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕಮೀಷನರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ದರ್ದಿ ಎನ್ನುವ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿದ ದುರ್ವರ್ತನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಅಪಾದನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ನೋಟಿಸನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಂತಹ ಒಬ್ಬರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಈ ವಿವರ ಸರಕಾರ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದೆ. ಜನತೆಗೆ ನ್ಯಾಯ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇವರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ಏಕೆ ಇವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸ ಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಗುರುತರವಾದ ಅಪಾದನೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಮತ್ತು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರೂ ಅಂಥವರಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇವರ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಸರಕಾರ ಇವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದು

ಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಶಂಕೆ ನಮಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಏಕೆ ಯಾವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ? ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡದೆ ಇವರನ್ನು ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಬೇರೆ ಹುದ್ದೆಗೆ ನೇಮಿಸಿದರೆ ಇದು ಸರಿಯೇ ? ಮೊದಲು ಇವರನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಕೂಡ ಹೇಳಲಾಗಿತ್ತು. ಇದುವರೆಗೆ ಸರಕಾರ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು ನೋಡಿದರೆ ಇದರಂತಹ ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿನ ಕೆಲಸ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ (ರಾಮನಗರ) — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ನನ್ನದೊಂದು ವಿನಂತಿ, ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಬ್ಬರು ಈಚೆಗೆ ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಬ್ಬರು ಒದೆ ತಿಂದಾ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ, ಇದು ನಮ್ಮ ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮ ಗೌರವದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತು ಸಭೆಗೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಗಾಂಭೀರ್ಯವೇನಿದೆ ಆದರೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಈಗ ದರ್ದಿ ಸಾಹೇಬರು ಎಂದು ಹೆಸರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರಸಿ ತಾವೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದರು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ನಾನು ಸರಕಾರದ ಕಡೆಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕಳುಹಿಸಿ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ. — ನಮಗೆ ಈಗ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ತಿರುಗಾಡುವುದೂ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತಾವು ನಮಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ತಾವು ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಇನ್ನಾರು ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ? ನಾನು ಎಂಟು ಮಕ್ಕಳ ತಂದೆ. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳ ಗತಿ ಏನು ? ಇಂದು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಳಿದಂತೆ ನಾವು ಓಡಾಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ನಮಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಇದೆ ಎಂದು ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಯಾರ ಭಯಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗುವವರಲ್ಲ ಮತ್ತು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಗೌರವವನ್ನು ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೇ ಹೋದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿದ್ದು ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ಇಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಬಹಳ ಗುರುತರವಾದ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಗುರುತರವಾದ ಅಪಾದನೆಗಳೂ ಇವೆ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಇಂದು ಬರಗಾಲ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಸಮಾನೆ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಮಸಲತ್ತು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ, ಇದರಿಂದ ಭಯವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸೂಕ್ತ ಅಶ್ವಾಸನೀಕೊಟ್ಟು ನಮಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ : — (ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ) ಶ್ರೀಮಾನ್ ದರ್ದಿ ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆದು, ಕೊಂಡರು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೀರ ಅಸಭ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಗುರುತರವಾದ ದೂರುಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು, ಅವರ ಸಂಘದವರೂ ಸಹ ಬಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ದುಃಖಕರವಾದ ವರ್ತಮಾನವೆಂದರೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೂ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಂಘದವರೂ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜವಾಬು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರೂ ಸಹ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಆಪಾದನೆ ಇದೆ. ಇದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಸಂಘದ ಒಬ್ಬ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದದ್ದು ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ನೀನು ಹೊರಟು ಹೋಗು, ನೀನಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಅಧಿಕಾರವಿದೆ; ನೀನು ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟವನಲ್ಲ, ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ಉದ್ದಟನ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅಸಭ್ಯ ವರ್ತನೆಯನ್ನೂ ತೋರಿಸಿದರು ಎನ್ನುವುದಾಗಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಅನ್ಯಾಯವಾದುದು.

(ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್)

ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಹಾಕುವ ಧೀರರು ಎಂಮ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂಥವರೇ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ, ಸಮಂಜಸವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ. ಮಂಡುನಾಥ (ತಿಪಟೂರು):—ನಾನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದರ್ಜಿ ಅವರನ್ನು ಬಲ್ಲಿ ಅವರು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಗುಣಗಳು ಮಾನ್ಯ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೊಸಿಗೆ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಈತ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಬಾರದಾಗಿತ್ತು, ನಾಯಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶವಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ದಕ್ಷತೆಯ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವಿತಕ್ಕೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ನೀಚ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಅದರ ಭಾವನೆ ಏನು? ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರನ್ನು ತೊಲಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಅತ್ಯಂತ ವಿನಯದಿಂದ ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ :— (ನಗರಾಡಳಿತ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು) : ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಗೆ ನಾನು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು) :—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆ ಒಂದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತಾವು ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಭೆಯು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ, ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅಥವಾ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಏನು ವಿಚಾರ ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಸರಿ. ಅದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳು ಬಳಸತಕ್ಕದ್ದು ಒಂದು ತರಹ ಮಾಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರ, ಗಹನವಾಗಿ ಇರಲಿ ಅಂಥದನ್ನು ತಂದು ಕಾಲ ಹರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಗೂ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ. ಸದಸ್ಯರು ಕಳುಹಿಸುವ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಸಭೆಯು ಮುಂದೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ, ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೆಗುಲೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವಾಗ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಸಿಸ್ಟಂನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅದೇ ಮೇಲೆ, ಇಂಥ ಘನತರವಾದ ಸಭೆ ಇರುವಾಗ ಸಭೆ ಗೌರವ, ಅದರ ಮರಾದೆ, ಅದರ ಅಭಿಮಾನ, ಘನತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಾಪಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಲ್ಲರೂ ತುಂಬ ಆಸಕ್ತಿ ಯಿಂದಲೇ ಸಭೆಯ ಘನತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡ ಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಘನತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೋ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡೋಣ, ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೋ ಮಾಡೋಣ. ಆದರೆ ನಿಜಾಂಶ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಸಾಬೀತು ಮಾಡಲಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ದೂರು ಬರೆಯುವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿವೆ. ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಗಳ ಮೇಲೆ ದೂರು ಬರೆಯುವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿವೆ, ಬೇರೆಯವರ ಮೇಲೆ ದೂರು ಬರೆಯುವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿವೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಅವು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ತರೋಣವೇ ಒಂದು ಮೇಳೆ ನಿಜಾಂಶ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಬಹುದು. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಧಾನವಿದೆ. ಯಾರೋ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಒದ್ದರು ಎಂದರೆ, ಯಾರೋ ಶಾಸಕರನ್ನು ಒದ್ದರು ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡೋಣವೇ? ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಭೆಯ ಘನತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯನವರು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ - ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿ ಆಗಿರಲಿ, ಮಂತ್ರಿ

ಅಗಲಿ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಅಗಲಿ - ಆತ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ಬಲದಿಂದ ಮೈಯೆತ್ತಿಕೆವಾಗಿ ಆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಅದು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪತಕ್ಕದ್ದು ಅಲ್ಲ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನನಗೂ ಇದೆ. ನಾನು ಯಾವುದನ್ನೂ ಮೆಚ್ಚಿ ಇಡುವುದಿಲ್ಲ ನಾನು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪು ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅದರ ವಾಸನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಟ್ಟದ್ದಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದರೂ ಪ್ರಮಾಣಿಸಿ ನೋಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಇದೆ. ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ರುವವರ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಉತ್ತೇಜನೆಯಿಂದ ಹೇಳುವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿವೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಾಂಭೀರ್ಯವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳದೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವೃಥಾ ನೋಯಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಉಚಿತವಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ನಮ್ಮ ವಿನಂತಿ.

ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳುವವರು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೆಂದರೆ; ಇವರು ಒಳ್ಳೆ ಕೋಟಿ ಜನರನ್ನೂ ನೋಡಿದಾರೆಯೇ? ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿಚಾರವೆಲ್ಲ ಇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ? ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಇದೆ. ಐ ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಕಾನೂನು ಇದೆ, ಕೋರ್ಟು ಇದೆ. ಕಾನೂನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರೆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ರಿಪ್ರೀಕ್ಷನ್ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಆದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿ ಮೇಲಾಗಲಿ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಮೇಲಾಗಲಿ ದೂರು ಬಂದಿದ್ದರೆ ತಕ್ಷಣ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದು ವಿಚಾರಣೆ ಆಗುವವರೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನನಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿ ಬಣ್ಣ ಕಟ್ಟುವುದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಮಗೆ ಅನುಮಾನ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅದು ತಮ್ಮದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ನಾನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯೇ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರಲಿ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಮನಸ್ಸೂ ಇಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವೂ ಇಲ್ಲ ಅದರ ಅಗತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ತಾವು ಗಾಂಭೀರ್ಯವಾಗಿ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೊದಲೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಈಗ ಪುಟ್ಟಸಾವಯ್ಯನವರಿಗಾಗಲಿ, ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರಿಗಾಗಲಿ, ಕೃಷ್ಣನ್ ರವರಿಗಾಗಲಿ ಜೀರೋ ಅವರ್ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಕೊಶ್ಚನ್ ಅವರ್ ಆದ ತಕ್ಷಣ ಸೂಕ್ತ ಚಂದ್ರನ ಕೆಳಗಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದು, ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುವುದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಯಾವುದು ಹೇಳಿಯುತ್ತದೋ ಆ ವಿಷಯಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಇಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣ ಹೇಳುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಯದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ನೀವು ನಮಗೆ ಮೊದಲು ನೋಟೀಸ್ ಕಳುಹಿಸಿ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ, ಅವರಿಂದ ಉತ್ತರ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಅಂಚೆದಾಡಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದು ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಬರಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ತಾವು ಹೇಳುವ ಅಂಶ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಎಂದು ಅಪರಂ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪುಟ್ಟಸಾವಯ್ಯನವರು 3-4 ದಿವಸದೊಳಗೆ ನನಗೆ ಹೇಳಿದರು ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಎತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಆ ಬಗ್ಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕಾರ್ಲ್‌ಫಾರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬರುವ ತನಕ ನೀವು ಅವರ ಅವಸರವಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಮಾಡಿದರೇನೇ ಈ ಸಭೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ನಾನು ಮಾತನಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ಕಂಕಿತಂಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಬಹುದು, ಆದರೆ ಸದಸ್ಯರು ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅವರ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ದಯಮಾಡಿ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರಬಹುದು. ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ಧಪ್ಪನವರಿಗೆ ಗಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಅಂಥ

(ಅಧ್ಯಕ್ಷರು)

ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣವೇ ಅವರು ನೋಟೀಸ್ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕಾವುದಿಲ್ಲ. ಅವಾಗ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ನನಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಏಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಂದೂ ಅವರು ಹಾಗೆ, ಇವರು ಹೀಗೆ, ಆ ಆಫೀಸರು ಹಾಗೆ ಈ ಆಫೀಸರು ಹೀಗೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಕಾಲೆಂಟೇಷನ್ ನೋಟೀಸು ಬಂದಿದೆ, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೋಟೀಸ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಾ, ಉತ್ತರ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ನಾನು ಅಡೆಂಡಾದಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಆದೂ ಬಿಟ್ಟು ಒಂದೇ ಸಮಾನೇ ನೀವು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನನ್ನ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಏತಕ್ಕೆ ಬೇಕು ? ಅಡೆಂಡಾ ಏತಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು ? ನೀವು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಉತ್ತರ ಬೇಡವೇ ? ನೀವು ಹೇಳುವುದು ಬೇಡವೇ ? ದಯವಿಟ್ಟು ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಡಿ. ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೋಆಪರೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಏನೇನು ನಡೆವಳಿಕೆಗಳಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದರಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ನಾನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತರುತ್ತೇನೆ ಎಂತಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ತಾವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡ ಬೇಕಾದರೆ ಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ತಾವು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಏನು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಈ ಸಭೆಯ ಒಂದು ಗಾಂಭೀರ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತಾವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅವೇಶದ ಭರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಉಚಿತವಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರೂಲು ಪ್ರಕಾರ ವಿಧಿ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷನ ಯಾವರ ಅನುಮತಿ ಕೇಳಿ ನೋಟೀಸ್ ಏನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ೩೦ ವರ್ಷ ಅನುಭವ ಇರುತ್ತದೆ, ಕೆಲವರು ಹೊಸವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ನಮಗೆ ವರ್ತಮಾನ ಅತಿ ಜರೂರಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತದೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವು ಏನು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸದಸ್ಯರು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವಾಗ ಉತ್ತರ ಬರುವುದು ನಿಧಾನವಾದಾಗ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸದಸ್ಯರನ ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದೇ ತರಹವಾದ ಪದಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಘೃಣೆ ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಇದರ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ತಾವು ಏನು ಹೇಳಿದಿರಿ ಅದನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. You cannot jump to the conclusion so far as this issue. We cannot hit base it on the report of the Press ನೋಂದಂಥ ನೌಕರರು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ದೂರು ಹೇಳಲು ಬಂದಾಗ ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈ ಘಟನೆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ನಡೆಯಿತು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರೆ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಸಡ್ಡೆಯಾಗಿ ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಉತ್ತರ ಬರುವುದು ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ಮತ್ತೂ ಇನ್ನು ೩-೪ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಮುಗಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆಯಲ್ಲ ಎಂಬ ಕುತೂಹಲ ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಸಾಧ್ಯ ವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಂಥಾ ವಿಷಯಗಳು ಬಂದಾಗ ಬೇಗ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನೀವು ಏನೋ ಪ್ರೆಸ್ ಮೇಲಿನ ಆಧಾರಿಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ನಾವು ಪ್ರೆಸ್ ಮೇಲಿನ ಡಿಮೆಂಡ್ ಆಗಬೇಕು. ಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಜರೂರಾಗಿ ಬಯಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಗಡೆ ನಡೆದಂಥ ಘಟನೆಗಳು ಏನು ಬರುತ್ತದೋ ಅದರ ಮೇಲೆನೆ ಅವಲಂಬನೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ನಿನ್ನೆ ನಡೆದ ಘಟನೆ ಬಗ್ಗೆ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಪದ ಉಪಯೋಗ “ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಾಯಗಿತಲೂ ಕಡೆ” ಅನ್ನುವುದು. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಯಿತು. ಇದು ಈ ಸದನದ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಖಂಡನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕಾನೂನನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಈ ಸಭೆಗೆ ಅದು ಭೂಷಣವಲ್ಲ. ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅವೇಶದಿಂದ ಹೇಳಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ. ಮುಜುನಾಥ್.—ನಾನು ಹೇಳಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೇ ಹೇಳಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಸಭಾನಾಯಕರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾಗೃತೆ ಡಿಸ್ಟೋಸಲ್ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಲ್ ಅಟೆನ್ಷನ್ ಇದೆ. ನಿಯಮಾವಳಿ ಪ್ರಕಾರ ೧-೨ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾಗೃತೆ ಡಿಸ್‌ಪೋಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಇಷ್ಟು ಕಾತುರತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲೂ ಅವಕಾಶ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

2-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಆತುರದಿಂದ ಇವತ್ತೇ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯವಿಲ್ಲ ಪ್ರಸಂಗ ನಡೆದು ಎರಡು ತಿಂಗಳಾಗಿದೆ. ಯಾತಕ್ಕೆ ಈ ಪ್ರಸಂಗ ತಂದೆವು ಎಂದರೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯಮೇಲೆ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಿಯೋಗ ಬಂತು ಅದೇ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ವರ್ಗಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯಕಡೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಒಂದುಕಡೆಯಿಂದ ತೆಗೆದು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್‌ಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು. ಸುಮ್ಮನೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ಈ ಪ್ರಸಂಗ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ನಡೆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಅದು ೮-೧೦ ದಿವಸಗಳ ಈಚೆಗೆ ಗೊತ್ತಾದದ್ದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತೀರಿ, ಇಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತೀರಿ. ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ತಾವು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಮಾತನಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯ, ರೂಲ್ಸ್ ರೀತ್ಯ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಿ, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನು ಎಂದರೆ ನಾವು ನೀವು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಹೊರಗಡೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ.

MADAM SPEAKER:—The Hon'ble member was not attentive ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ತರಹ ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಇದೆ. ಆಧಾರಮೇಲೆ ಅವರು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಹುತಾರಾಗಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗಮನಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

Activities of the Birlas in the State.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಬಿರ್ಲಾ ಮತ್ತು ಅವರ ಏಜೆಂಟ್‌ಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಅದು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದೆ ನನಗೆ ಹಲವಾರು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಗಳು ಬರುತ್ತಾ ಇವೆ ವರದಿಗಳು ಏನು ಎಂದರೆ ಬಿರ್ಲಾರವರ ಏಜೆಂಟ್ ಒಬ್ಬರು ಮಹಾನುಭಾವರು ಇದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವು ಸಮಯ ಅಬಿಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಏನಾಗಿದೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರ ಮೋಡರ್ನ್ ಆಪರೆಂಡಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಟೀ ಪಾರ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಶೋಕ ಹೋಟೆಲ್ ಮತ್ತು ಹೋಟೆಲ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೈಟ್ ಟೀ ಪಾರ್ಟಿ ಆರಂಜ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಗಿ ಕರೆದು ಟೀ ಪಾರ್ಟಿ ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ರೀತಿ. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಆಗಿ ಕರೆದು ರೂಮ್ ಬುಕ್ ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದ ಗೌಡದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಟೀ ಪಾರ್ಟಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಪು ನನಗೆ